

Dagthema: over een onredelijk godsvermoeden*

*) Een ode aan Huub

Overweging 11 juni

Voorgangers: Jan Andrae & Anja Meulenbelt

*“... De Bijbel, zo zei hij, is een groot poëtisch aarde-verhaal.
De Bijbel heeft niet de hemel ontdekt, als hiernamaals, als rijk in de wolken,
als laatste toevlucht of beloning,
maar de aarde als plaats voor menselijke bestemming ...”*

Openingsgebed

Eerste en laatste

Wat ik gewild heb,
wat ik gedaan heb,
wat mij gedaan werd,
wat ik misdaan heb,
wat on gezegd bleef,
wat on verzoend bleef,
wat niet gekend werd,
wat on gebruikt bleef,

al het beschamende
neem het van mij.
En dat ik dit was
en geen ander,
dit overschot van stof van de aarde:
dit was mijn liefde.
Hier ben ik.

Welkomstwoord en inleiding

Goedemorgen op deze stralende zomerse zondagmorgen 11 juni. Waar je ook vandaan komt, wie je ook bent, van al jaren hier, van iedere zondag, van zo nu en dan, van zo af en toe: welkom!

Welkom is een heilig woord in een wereld waar zoveel niet welkom is, waarin velen niet welkom zijn, waarin zoveel niet rechtvaardig is, waarin we meer en meer gewend raken aan ruwheid en verharding. Daarom ...
Welkom!

Welkom, 11 juni, de 162^e dag van het jaar, er volgen er nog 203 in dit kalenderjaar. 11 juni; in de katholieke traditie de Sacramentsdag. De gewijde handeling waardoor God tot de mens komt of de mens tot God. We zullen het zien vanochtend?! 11 juni; de dag dat in 1964 Nelson Mandela veroordeeld werd tot levenslange gevangenisstraf. Een symbool van een onredelijk godsvermoeden.

De woorden: ‘onredelijk godsvermoeden’ zijn woorden van Huub Oosterhuis.
De ondertitel van deze viering is: Ode aan Huub.
Wij zongen hem in het openingslied:

*“En dat ik dit was
En geen ander,
Dit overschot van stof van de aarde:
Dit was mijn liefde
Hier ben ik.”*

Huub was mijn leraar. Van hem heb ik het preken geleerd, voor zover ik dat kan. Van hem en bij hem heb ik een poging gedaan om bezielende taal af te kijken.

Hij leerde mij dat op drie manieren:

- Hij omringde mij met intimiteitstaal: Dag Jongen, Ach Jongen, Jongen, kijk hier heb je een wit steentje, stop het diep weg in je broekzak en houd het vast tussen je duim en wijsvinger. Iedere keer als je dat nodig hebt. Huub heeft heel veel kleine witte gladde steentje aan mensen gegeven.
- Hij gaf mij een definitie over geloven, waardoor ik weer in kon stappen. Hij zei: geloven is niets meer en niets minder dan met elkaar de moed erin houden. En dat, zo zei hij, is een heel moeilijke opgave.
- Dan leerde ik van hem dat je de Bijbel kan lezen als een politiek boek: een tegenstem geschreven voor en door mensen die steeds opnieuw zoeken naar gerechtigheid.

Ik mag vanochtend voorgaan met mijn collega, vriendin, bondgenoot, mede activiste voor gerechtigheid Anja Meulenbelt.

Op weg naar haar 80^e levensjaar gaat zij onvermoeid en onverschrokken door met – zoals Huub het tegen haar zei – waartoe ze geroepen is: onrecht aan de orde stellen en als schrijfster van 52 boeken, politica en feministe rechtvaardigheid op de agenda zetten.

Wij hebben 30 jaar samen gereisd, gewerkt, gedacht, gehuild, gelachen, gedronken en hebben afgesproken niet op te geven. Wij oefenen – steeds opnieuw – een ‘onredelijk godsvermoeden’.

We hebben teksten gevonden over woede, wanhoop, vrede en liefde en willen samen met jou in dit uur zoeken naar bemoedigende taal in een wereld die zo vaak ontmoedigt.

We zingen liederen van Huub en lezen zijn woorden.

Daarover zei Huub: Soms kun je maar beter zingen, de woorden worden soms te protserig.

Ik dank het koor, ik dank Henk en ik dank Irina dat ze niet aflatend deze vieringen omlijsten opdat wij aangeraakt en opgetild kunnen worden.

Ik dank jou dat je hier vandaag gekomen bent.

We zingen: waarom?
We zingen: wanneer?
Vervreemd als we soms zijn, hereigend om weer ergens thuis te komen,
zoekgeraakt en hervonden
Wie zijn wij?

Laten we stil worden, om bij onszelf aan te kunnen komen.

Gebed om vergeving

Lied: Staan in licht

H.Oosterhuis / A.Oomen

I.
Waarom wanneer uit welke luchtlaag,
uit hoe diep luchtledig werden wij
zo onbestaanbaar onontkoombaar ik en jij-
kant en overkant, woord, weerwoord, tij en tegentij.

Dag van vandaag: vervreemd, hereigend
zoekgeraakt, hervonden, wie zijn wij?
Liefde ternauwernood te leven, ik en jij.
Liefde is geen woord voor dit nu hier verterend vuur.

Maar ooit, God weet uit welke aardlaag,
uit hoe diep versteende moederschoot,
zal Hij ons roepen en wij zullen nieuw en bloot
staan in morgenlicht, onstuitbaar vrij,
zo licht als Hij.

II.
Waarom wanneer uit welke luchtlaag,
uit hoe diep luchtledig werden wij
zo onbestaanbaar onontkoombaar ik en Gij,
kant en overkant, woord weerwoord, tij en tegentij.

Dag van vandaag: vervreemd, hereigend
zoekgeraakt, hervonden, wie zijn wij?
Leven ternauwernood te harden ik en Gij.
Leven is uw woord voor dit nu hier verterend vuur.

Maar ooit, Gij weet uit welke aardlaag,
uit hoe diep versteende moederschoot,
zult Gij mij roepen, ik zal blakend nieuw en bloot
naast u staan in licht, onstuitbaar vrij
zo nieuw als Gij.

Eerste lezing: Lied van Amos

Klaagzang en klacht over u,
Gij die de zwakken vertrapt,
Onschuldigen grijpt en mishandelt.

Zo spreekt die gij noemt 'onze God':
Ik kan uw psalmen niet luchten,
Spaar mij uw liedjes, uw fluiten.
Doe stromen als een rivier onstuitbaar,
Als levend water,
Doe stromen gerechtigheid.

Gij die uw plannen smeedt om de misdeelden te doden,
Gij die praat in uzelf:
Ik koop ze voor geld, de minsten,
Voor een paar schoenen de armen.

Daarom wankelt de aarde,
Daarom wankelt de aarde,
Klaagzang en klacht over u.

Tekst: Huub Oosterhuis, naar Amos 5: 21-24

Lezing uitgesproken door Anja Meulenbelt

Deze tekst is van de profeet Amos, hertaald door Huub Oosterhuis. Het was voor mij een verrassing dat de bijbel zulke opstandige en opruiende woorden bevatte. Ik ben niet met de bijbel opgegroeid.

Het is alweer lang geleden dat ik Huub leerde kennen, ergens in de jaren tachtig. Ik was uitgenodigd om me door hem te laten interviewen voor een serie gesprekken onder de titel Geschiedenis Actueel. Over de vrouwenbeweging. Het was een prettig gesprek. En toen, vlak voor de pauze, vroeg Huub aan mij: en wat heb jij met geloof? Niets, zei ik. Naar waarheid. Dacht ik.

Ik vergeet nooit zijn blik. De ironie erin, alsof hij dacht maak dat de kat wijs. 'Laten we het daar straks nog over hebben', zei hij, maar daar kwam het door alle vragen uit het publiek niet meer van.

Oosterhuis was toen de directeur van De Rode Hoed, en ik ging meewerken aan de programma's, een reeks boeken, het blad Roodkoper. En ik werd nieuwsgierig naar wat er op zondag gebeurde, als de Rode Hoed weer een echte kerk werd. Ik vroeg Huub of dat wat voor mij was. Ga gewoon een keer kijken, zei hij. Dat deed ik en ik was tot mijn verrassing in tranen. Door de woorden, door de liederen. Ik ging de volgende week weer, en die daarna.

Er volgden een paar jaar van een intensief proces van bijleren en afleren. Ik kon bij Huub al mijn twijfels kwijt, over wat ik wist over de verschrikkelijke geschiedenis van de kerken, altijd bondgenoten van de heersende macht. Hoe de kerken vrouwen onder druk zetten om nog meer kinderen te krijgen en echtscheiding verboden. Hoe ze ons leerden homo's te verachten. Hoe ze de moeder van Huub wijs hadden gemaakt dat een vroeg gestorven baby niet naar de hemel ging omdat die nog niet

was gedopt. Zo wreed. En wat er onder die deken van wat Huub geruchten over God tevoorschijn kwam, was de oorspronkelijke kern van het geloof, het bevrijdingsvisioen. “Uittocht uit alle wrede slimme martelende slavernijssystemen ooit en steeds opnieuw bedacht.” Ik leerde over de profeten, Jesaja, Amos, Mozes, Jezus, en ja, zelfs Marx die ik al kende.

Ik kwam thuis in een geloof, dat er in mij altijd al had gezeten, en dat Huub met zijn scherpzinnige blik in mij had herkend. ‘Jij bent ook zo’n geroepene’, zei hij eens, en toen ik protesteerde zei hij: ‘dat hoeft je helemaal niet zo zwaar op te vatten. Jij komt toch ook wel eens ergens dat je denkt, ik kom hier als geroepen? Nou dat.’ En dat herkende ik.

Het was in 2003, twintig jaar geleden, dat ik me in de Ekklesia door Huub liet dopen, met de woorden die hij me meegaf: je toevertrouwen aan onbewezen woorden.

Dit is een van de laatste gedichten die Huub Oosterhuis schreef, voor hij overleed op Eerste Paasdag.

*Ben van religie niet.
Heb wel de stem gehoord
van het bevrijdingsvisioen
dat bloedrood in de Joodse Bijbe;
staat geschreven:*

*‘Gelijke rechten op geluk
de zachte krachten van de solidariteit
genade brood voor ieder mens*

*uittocht uit alle wrede slimme
martelende slavernijssystemen
ooit en steeds opnieuw bedacht.’*

*De stem die dit
Tot mijn geweten spreekt
Is god voor mij.*

*En als ik zinnig uitzinnig ingetogen
in eigen zielentaal, of Bach aanhoor:
’t gaat over dit, die god alleen*

en verder godsdienst geen.

Lied: Er schreeuwt een mens onrecht

H.Oosterhuis/A.Oomen

Er schreeuwt een mens, onrecht,
de schreeuw van de hongersnood.
Er werd op hoog gezag besloten:
een deel der mensheid hoeft geen brood.
Opdat wie rijk is rijk kan blijven leven,
wie heeft hem wordt gegeven, onrecht,
en de rest mag dood.

Het gaat als vuur, onrecht,
het blakert je steden zwart.
Maar jij woont in gekoelde tuinen,
met blinde muren om je hart.
Je leert de sterken op de zwakken jagen,
je leert ze zich gedragen, onrecht,
als een ras apart.

Dit is jouw uur, onrecht,
geen god die nog hoger scoort.
Je hebt al haast de hele wereld,
alleen nog niet het laatste woord.
Dat staat met licht geschreven in de geesten
van mensen, niet van beesten, onrecht,
en dat plant zich voort.

Tweede lezing

De bijbel is het verhaal over een God die bevrijding wil uit onderdrukking. 'God' is hij die de ellende van de onderdrukten ziet; die hun klachten en noodkreten hoort.

In de woorden 'onderdrukking' en 'bevrijding' wordt een oordeel over de wereld uitgesproken: dat er onderdrukt wordt, dat er bevrijd moet worden.

Waarom een betere wereld? Is deze waarin wij leven, die in tientallen eeuwen is gegroeid en opgebouwd, niet goed genoeg of minstens de best mogelijke? Dat is een redelijke vraag. Het antwoord luidt: nee. Omwille van de miljoenen 'verworpenen der aarde' luidt het antwoord nee. Een betere wereld is daar waar het recht van de zwaksten het ijkpunt is van onze normen en waarden.

Beschaving is dat wij andere mensen van waar ook ter wereld welkom heten en proberen te ontmoeten zoals zij zijn; bereid om alle problemen die zo'n ontmoeting met zich meebrengt onder ogen te zien en op te lossen. Beschaving is: elkaar helpen onze vreemdelingenangst te overwinnen en af te leren.

De woorden 'rechtvaardige economie' staan in dit verhaal niet alleen voor sociale gerechtigheid maar voor gerechtigheid als levensbeginsel in alle denkbare verhoudingen. Niet alleen tussen rijk en arm. Maar ook tussen mannen en vrouwen, kinderen en ouders, oud en jong, blank en zwart, docent en leerling, ziek en gezond.

Het lot verdelen naar draagkracht is wat we solidariteit noemen. Of liefde. Alles wat ten goede is, alles wat zingt en vervoering brengt, alles wat troost en tot bezinning leidt, en alles wat bijdraagt tot iets meer recht en vrede voor zoveel mogelijk mensen noemen we liefde.

Huub Oosterhuis Uit: Ik versta onder liefde

Lied: Aan het licht

Licht dat ons aanstoot in de morgen
voortijdig licht waarin wij staan,
koud, één voor één en ongeborgen,
licht overdek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uitval, dat wij allen
zo zwaar en droevig als wij zijn,
niet uit elkaars genade vallen
en doelloos en onvindbaar zijn.

Licht, van mijn stad de stedehouder,
aanhoudend licht dat overwint.
Vaderlijk licht, steevaste schouder,
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen
of ergens al de wereld daagt
waar mensen waardig leven mogen
en elk zijn naam in vrede draagt.

Alles zal zwichten en verwaaien
wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien
en van ons doen geen daad beklijft.
Veelstemmig licht, om aan te horen
zolang ons hart nog slagen geeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren
licht, laatste woord van Hem die leeft.

Overweging Door Jan Andreae

Over een onredelijk godsvermoeden.

We lezen Amos. Van deze profeet zijn de vrij vertaalde woorden: ik hef een rouwklacht aan over u, gij die de zwakkeren vertrapt, onschuldigen mishandelt, gij die plannen smeed om de misdeelden bij de grens te weigeren, gij die praat in uzelf. Daarom wankelt de aarde.

De vraag is: kunnen we deze zinnen, deze woorden, nog begrijpen, navoelen, voelen.

Kunnen we nog voelen dat we in een oorlog zijn waarin het leiderschap een strijd is over leven en dood.

Kunnen we nog voelen wat het betekent geregeerd te worden – niet door ons parlement maar door multinationals en de financiële sector?

Hebben we behoefte aan onze huidige ‘communicatie-snelweg’ waarin beeld-klank-tekst in een moordend tempo wordt overgeseind.

Zou het kunnen zijn dat Karl Marx een profeet was toe hij voorspelde: ‘Er is leegte die leegte produceert, de mens wordt als mens steeds armer, steeds minder zacht voelend en betrokken’.

De Amerikaans-Japanse geleerde Francis Fukuyama schreef over het einde van de geschiedenis, net nadat de Muur gevallen was: nu het kapitalisme alle ideologieën overwonnen heeft was er geen andere orde meer te verwachten. De nieuwe orde – zo dachten we – was superieur en zou vrijheid, democratie en welvaart brengen. Wat volgde was een herhaling, eeuwige terugkeer van hetzelfde: de strijd van de sterksten, ongelijkheid en onderdrukking ... een prehistorisch gevecht. Een wereld waarin het 'recht van de zwaksten' helemaal niet 'het ijkpunt' van onze beschaving is, maar liever weggemoffeld en vergeten wordt.

Wat we onzichtbaar maken hoeven we niet te voelen.

Ik ken dat wel in mijzelf, dat minder zacht voelen.

Ik weet niet of jij dat ook kent.

Ik was 13 toen ik uit huis geplaatst werd, naar een afgelegen boerderij op het Friese platteland. Om de buitenwereld niet te veel in verwarring te brengen werd besloten dat ik op dezelfde school in de stad bleef. Dat betekende dagelijks ruim drie uur fietsen.

Ik geloof dat dat fietsen niet zo erg was. Maar dat elke dag alleen fietsen, na school niet met vriendjes optrekken, tussen de middag opeens moeten overblijven terwijl mijn -een jaar jongere- zus gewoon naar huis ging. Vanaf dat moment spraken zij en ik op school niet meer met elkaar, simpelweg omdat we de woorden niet konden vinden. Zij woonde gewoon thuis en ik niet meer.

Ik speelde niet meer met vrienden, ik fietste drie uur per dag alleen en naarmate de maanden vorderden werd dit kind zwijgzamer.

En dan moet hier iets toegevoegd worden dat uitlegt wat de relevantie is.

Bijvoorbeeld: Naarmate de tijd vorderde kon ik het onrecht niet meer voelen.

Het proces van ontworteling van de mens (?) wordt door Hannah Arendt omschreven als: 'Dat je in deze wereld geen plaats hebt die door anderen wordt erkend en gegarandeerd'.

Wie met die zin in zijn of haar geheugen kijkt naar West-Europa en daar overheen naar heel de wereld, maakt zich geen illusies over 'de internationale taal van het hart'. Die taal zwijgt over de beschaving en de rechtvaardige economie waar Huub over sprak.

Voor dit internationale verschrikkelijke alleen-zijn van miljoenen ontwortelden bestaan nog nauwelijks woorden. We spreken niet meer over de plaats die erkend en gegarandeerd moet worden maar over 'de instroom verminderen' en 'de buitengrenzen versterken'. Het voelen wordt vermoord.

Dan hebben we het nog niet over al die mensen die mentaal ontworteld zijn, die met al hun leed, hun verdriet en eenzaamheid keurig aangekleed over straat en naar hun werk gaan. Die – zoals wij met ons allen – doen alsof er niets aan de hand is.

Jezelf niet laten kennen, jezelf niet laten zien is ook verbonden met taal waar Amos tegen tekeer gaat: Spaar mij uw mooie liedjes en fluiten. Ik kan uw psalmen niet luchten.

Doe stromen -zo gaat hij verder- als een rivier onstuitbaar. Dat betekent, huilen, lachen bidden, vechten en bewonderen ... zoals Ramses Shaffy het bezong.

Als levend water, doe stromen gerechtigheid.

Karel Marx citeren is voor velen als dwepen met de vroegere Sovjet-Unie, het stalinisme goedpraten, de Gevallen Muur vereren. Zijn visioen en analyse is gedateerd en achterhaald, zo vinden velen.

Ik las zijn geschiedenis opnieuw. Marx; kleinzoon van twee rabbijnen, opgegroeid in een traditie van bijbels gerechtigheidsverlangen.

Ik citeer: “Ga ervanuit dat de mens een mens is en dat zijn verhouding tot de wereld menselijk is: dan kun je liefde alleen met liefde beantwoorden en vertrouwen met vertrouwen”.

“Wanneer aan de uitbuiting van mensen een einde wordt gemaakt, zal de vermoeide aarde van haar vuil gezuiverd zijn en zal de wereld opnieuw tot hof worden”.

Dat is zijn socialistische droom en die valt samen met het visioen van Jesaja.

Zijn uitspraak dat godsdienst opium voor het volk is, gaat over: Misbruikte kinderen en ligende kerken.

Huub is mij, ons, voorgegaan in het aanreiken van nieuwe verbindende voelende taal. Ooit kreeg hij van Prins Claus een naamloos gevonden gedicht. Deze verdient een eerste prijs zei Claus.

Het gedicht begint met hoe Huub mij altijd aansprak:

Dag jongen

Ik zag je

Huilen in de bus

Ik wilde je nog vragen

Wat er was

Maar ik durfde niet.

In het laatste lied voor deze overweging zongen we:

Dat ik niet uitval, dat wij allen

Zo zwaar en droevig als we zijn

Niet uit elkaars genade vallen

En doelloos en onvindbaar zijn.

En zo brengt deze Oosterhuis mij op het pad dat er op deze aarde een ander leven mogelijk moet zijn, anders dan mijn eigen ontwortelde achtergrond.

Anders dan ons collectief gevoelloos zijn. Zodat de wereld ‘opnieuw tot een hof’ kan worden.

Dat andere leven heeft taal en naam: Nieuwe aarde waar gerechtigheid woont, goed wild land, stad van vrede. Waar mensen niet uit elkaars genade vallen.

De Bijbel, zo zei hij, is een groot poëtisch aarde-verhaal.

De Bijbel heeft niet de hemel ontdekt, als hiernamaals, als rijk in de wolken, als laatste toevlucht of beloning, maar de aarde als plaats voor menselijke bestemming. Dit uitheemse boek, in een gecompliceerde traditie aangereikt, tracht ons te openen naar solidariteit en liefde.

De vraag is hoe lees je deze aarde-poëzie?

Als feitelijk of als een verbeeldingsbericht?

Het aarde-verhaal vertelt in honderden variaties dat mensen thuis kunnen komen, dat we kunnen verdelen naar draagkracht, dat we kunnen bijdragen aan meer recht en vrede voor zoveel mogelijk mensen.

Al dat doen wat troost en bezinning creëert: Keti Koti over 3 weken - buigen en herstellen.

Mijn hart, vol voelen, vol van verbeeldingstaal, vol van verlangen, brengt mijn verstand telkens weer op het idee dat het moet kunnen, dat het zal zijn, zo'n aarde. Waar mensen niet uit elkaars genade vallen maar zingen, vechten, huilen, lachen, bidden en verwonderen.

Dag jongen

Dag Huub

Intermezzo, pianospel

Geloofsbelijdenis

Ik zal niet geloven in het recht van de sterkste,
in de taal van wapens, in de macht van de machtigen.
Maar ik wil geloven in het recht van de mens,
in de open hand, in de macht der geweldloosheid.

Ik zal niet geloven in ras of rijkdom,
in voorrechten, in de gevestigde orde.
Maar ik wil geloven dat alle mensen mensen zijn,
dat de orde van het onrecht wanorde is.

Ik zal niet geloven dat ik verdrukking daar kan
bestrijden als ik onrecht hier laat bestaan.
Maar ik wil geloven dat recht één is, hier én daar,
dat ik niet vrij ben zolang er nog één mens slaaf is.

Ik zal niet geloven dat de liefde een begoocheling is,
vriendschap onbetrouwbaar en alle woorden leugens.
Maar ik wil geloven in de liefde die alles verdraagt,
in de weg van mens tot mens,
in een woord dat zegt wat het zegt.

Ik zal niet geloven dat honger en oorlog onvermijdelijk
zijn en de vrede onbereikbaar.
Maar ik wil geloven in de kleine daad,
in de schijnbaar machteloze liefde in de vrede op aarde.

Ik zal niet geloven dat alle moeite tevergeefs is,
dat de dood het einde zal zijn,
maar ik durf te geloven altijd en ondanks alles,
in de nieuwe mens, in Gods eigen droom:
een nieuwe hemel, een nieuwe aarde waar gerechtigheid
zal wonen.

Amen.

Collecte

Om onze *wekelijkse* vieringen te kunnen houden maakt onze *gemeenschap* kosten. In de Duif dragen veel mensen bij middels een *periodieke of jaarlijkse* overschrijving. Daarnaast kun je vandaag ook een bijdrage in de collecteschaal doen. Ook kun je een bijdrage doen door de QR-code te scannen met je mobiel. Een standaardbedrag van tien euro is ingevuld, dat kun je naar eigen inzicht veranderen. Hartelijk dank voor je gift.

Op de 2e zondag van de maand collecteren we óók voor ons jaardoel. Dit jaar is dat "de Duif 50 jaar" wat we volgend jaar zullen vieren. Voor dit jaardoel gaat er een schaal rond en is er een aparte QR code.

Stichting De Duif

Jaardoel De Duif 2023

Intenties uit het groene boek en uit de gemeenschap

Tafelgebed/lied: Dat een nieuwe wereld komen zal

Dat een nieuwe wereld komen zal,
waar brood genoeg – en water stroomt voor allen.

Daar bouwen wij veilige buurten, wonen dooreen,
in wijken van vrede, in schaduw van bomen.

Geen kinderen zullen daar sterven, oude mensen maken hun dagen vol,
en jonge mensen zullen daar pas op hun honderdste sterven.

Wij zullen niet voor de leegte zwoegen,
geen kinderen baren voor de verschrikking.
De wolf en het lam zullen weiden, tezamen:
wij leren de oorlog af.

Dat een nieuwe wereld komen zal,
waar brood genoeg – en water stroomt voor allen.

Nodiging

Elke week oefenen wij hier gemeenschap, we doen dat met behulp van het ritueel van breken en delen.

Ik open vandaag dit ritueel met de laatste woorden van Huub aan ons, uitgereikt tijdens zijn afscheidsdienst:

Ik was nog jong en kwam op een idee.

Ik wou verenigen en inspireren

Veel mensen van verschillende komaf,

Geaardheid, levenslot.

Ik dacht een huis met grote ramen en een tuin van groen

Waar vriendschap bloeien zal als blauweregen

Waar brood gedeeld wordt, poëzie gezongen,

Waar uitgedroogde bronnen na een tijd weer levend water geven –

Welkom vreemde, dolende zielen, welkom in ons midden;

Dat ieder woord dat hier gesproken wordt

Betrouwbaar is als de muziek van Bach.

Zo dacht ik tegen harde feiten in

Een nieuwe zachte aarde voor ons allen.

Er waren er die dit verlangen deelden.

Ik kwam ze tegen, naamloos, uit het niets,

Je bent ineens met twee of drie, we lachten

Een oud verhaal naar elkaar toe, er blijkt taal voor wat wij hopen,

Beelden ooit gevonden voor wat wat wij,

Argeloos als voor het eerst,

Voor mogelijk houden: deze wereld anders.

Is er een weg daarheen? Er is een gaan van harten, handen, niemand weet hoeveel –
Soms zie je, even, en je gelooft je ogen.

Wij spreken af geen woorden te vertrouwen

Dan die ons gaande houden end dien denken

Dat het bestaanbaar is, een wereld anders.

En die ons stuurt daarheen noemen wij God.

Wij spreken af geen ander te verwachten

Huub Oosterhuis

Breken en delen van brood en wijn

Lied: Dit ene weten wij

H.Roland Holst / Tom Löwenthal

Dit ene weten wij

en aan dit een houden wij ons vast in de duistere uren.

Er is een woord dat eeuwiglijk zal duren

en wie 't verstaat, die is niet meer alleen.

Gebed: Onze Vader

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw koninkrijk kome;
uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood,
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven;

en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.

Actie en informatie

Slotlied: Die mij droeg

op.36, nr 5 H.Oosterhuis / T.Löwenthal

Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte.
En als ik krijsend viel
mij ondervangen met uw wieken
en weer opgegooid
totdat ik vliegen kon
op eigen kracht.

Wegzending en zegen

In de ruimte gezet door Gods scheppende hand,
in de vrijheid geplaatst door het Woord,
in het licht gesteld door Gods liefde,
gaan we op weg,
omvat door de zegen,
om te zijn tot een zegen.

De Eeuwige is voor u om U de juiste weg te wijzen
De Eeuwige is achter je, om je te beschermen tegen gevaar
De Eeuwige is onder u, om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen
De Eeuwige is in jou, om je te troosten in verdriet De Eeuwige is boven u en jou en
mij, om ons allen te zegenen,
Vandaag en alle dagen